

ФІНАНСОВА ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Виконав

студент 5 курсу КНТЕУ

Провотар В. А.

Науковий керівник – д. е. н.

професор Шульга Н. П.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Світова фінансова криза

**Посилення недовіри
до банків з боку клієнтів та
зацікавлених осіб**

**Викривлення та не володіння
достовірною інформацією про банк**

**Унеможливлення прийняття
виважених управлінських рішень**

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ПРОБЛЕМА



- **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАТНЬОГО РІВНЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЦІЛОМУ ТА КРЕДИТНОЇ, ЗОКРЕМА**

Напрями наукового дослідження

Теоретичний аспект:

- визначення поняття «транспарентність кредитної діяльності банку»;
- класифікація видів транспарентності інформації про діяльність банку.

Методологічний аспект:

- застосування методики Ерленда Ніра для оцінювання рівня транспарентності кредитної діяльності I групи банків України та розробка пропозицій щодо її підвищення;
- визначення впливу результативності кредитної діяльності досліджуваних банків на загальний рівень їх транспарентності.

Транспарентність кредитної діяльності банку (авторська інтерпретація)



- ступінь розкриття банком публічної інформації про парадигму управління кредитною діяльністю банку, а також загальної інформації про банк, що прямо чи опосередковано впливає на прийняття управлінських рішень зацікавленими особами (наглядовими органами, рейтинговими агентствами, клієнтами, банками-контрагентами тощо)

КЛАСИФІКАЦІЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ (запропонована автором)



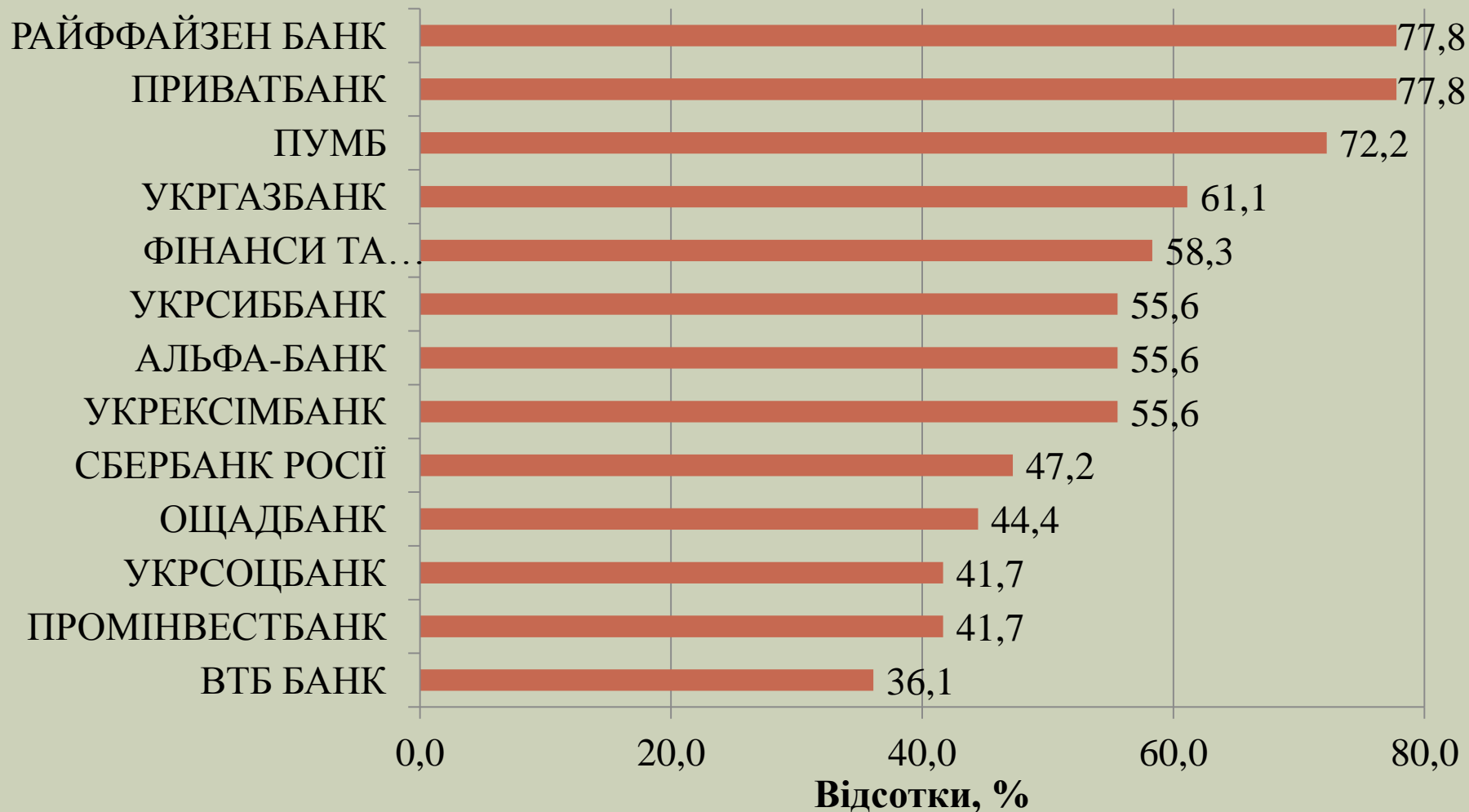
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

- запропонував **Ерленд Нір**, який сконструював зведений індекс прозорості банківської діяльності;
- індекс базується на **17-ти** так званих під-індексах, що характеризують розкриття банками інформації по чотирьох групах ризиків (процентний, кредитний, ринковий ризик та ризик ліквідності);
- При розкритті банком інформації індекс дорівнює одиниці, при її відсутності - нулю.

ОЦІНЮВАННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

- наявність інформації оцінювалась за шкалою: **1** – повне розкриття інформації; **0,5** – часткове; **0** – відсутність;
- максимальний бал транспарентності кредитної діяльності банків розраховувався як сума балів по кожному виду інформації згідно вимог НБУ та інформації, опублікованої банками за власним бажанням;
- індекс визначався як відношення набраних ним балів до максимально можливої їх суми.

Результати дослідження рівня транспарентності кредитної діяльності банків України (I група)



ВИЯВЛЕНІ ТЕНДЕНЦІЇ:

- всі банки (окрім ПУМБ) публікують нормативи кредитного ризику та інформацію про кредити в розрізі видів економічної діяльності;
- більшість банків повністю розкривають інформацію про кредитну заборгованість банків-контрагентів та клієнтів, а також обсяги формування резервів за активними операціями;
- банки за власним бажанням почали оприлюднювати інформацію про свої кредитні рейтинги.

ВИЯВЛЕНІ НЕДОЛІКИ:

- кількісна та якісна інформація стосовно кредитної діяльності представлена банками не повністю;
- повністю відсутня інформація про «апетит», толерантність та ліміти кредитного ризику банків;
- відсутнє описання методики розрахунку кредитного ризику;
- не всі банки публікують інформацію про надані кредити пов'язаним особам;
- форма подачі публічного річного звіту в більшості банків має незручну форму для користувачів.

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ АВТОРА

Вибірка



топ-13 найбільш транспарентних банків України за рейтингом IBI-Rating

Гіпотеза



результати кредитної діяльності банку мають вплив на індекс його загальної інформаційної прозорості

Статистичні методи



статистичні критерії Фішера, Бреуша-Пагана та Хаусмана;
модель панельних даних з випадковими ефектами

ЕТАПИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- 1) Визначення найбільш доцільної специфікації моделі на основі розрахунків статистичних критеріїв Фішера, Бреуша-Пагана та Хаусмана (з використанням прикладного пакета GRETЛ 1.10)**
- 2) Розробка моделі з випадковими ефектами залежності індексу прозорості від показників результативності кредитної діяльності банків**
- 3) Аналіз результатів дослідження та висновки**

МОДЕЛЬ З ВИПАДКОВИМИ ЕФЕКТАМИ ЗАЛЕЖНОСТІ

$$y_{it} = a + B^T x_{it} + \mu_{it} + u_{it}$$

де $i = 1 \dots n$ – це індекс об'єктів (банки),

$t = 1 \dots T$ – індекс часу,

a – специфічні індивідуальні ефекти об'єктів, які не піддаються спостереженню;

B_{it}^T – вектор коефіцієнтів при факторах, що мають бути оцінені;

u_{it} – випадкова помилка (некорельовані для різних періодів часу);

μ_{it} - випадкові величини, що мають нульове математичне сподівання

ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ВИСУНУТОЇ ГІПОТЕЗИ

- відношення резервів до кредитного портфелю банку;
- відношення резервів до власного капіталу банку;
- відношення процентних доходів до кредитного портфелю банку;
- відношення кредитного портфелю до валюти балансу;
- відношення кредитного портфелю юридичних осіб до валюти балансу;
- відношення кредитного портфелю фізичних осіб до валюти балансу.



Чи впливає?



**РІВЕНЬ
ТРАНСПАРЕНТНОСТІ
БАНКУ**

ПІДТВЕРДЖЕНО ВПЛИВ ПОКАЗНИКІВ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ІНДЕКС ТРАНСПАРЕНТНОСТІ БАНКІВ

- ✓ **відношення резервів до власного капіталу банку;**
- ✓ **відношення процентних доходів до кредитного портфелю банку;**
- ✓ **відношення кредитного портфелю юридичних осіб до валюти балансу.**

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

- банки з меншим рівнем сформованого резерву до капіталу, мають вищий рівень прозорості;
- банки, котрі отримують вищі процентні доходи мають вищий рівень інформаційної прозорості;
- клієнти – юридичні особи порівняно з фізичними звертають більшу увагу на результати діяльності банків та аналізують їх публічну звітність, тому є зв'язок між обсягами кредитного портфелю юридичних та індексом транспарентності.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- підвищити штрафні санкції на суму, яка була б для банку економічно відчутною за несвоєчасне подання та не розкриття необхідної інформації;
- Примітку 10 «Кредити та заборгованість клієнтів» доповнити інформацією щодо обсягів прострочених та знецінених кредитів, розрахованих на портфельній основі;

НАПОВНЕННЯ ПРИМІТКИ 39 «УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ»

Якісна інформація

принципи управління ризиками

перелік комітетів при Спостережній раді та Правлінні, які задіяні в процес управління кредитним ризиком

опис лімітів кредитного ризику

методи, які застосовує банк для розрахунку кредитного ризику

політика банку щодо управління кредитним портфелем

Кількісна інформація

«апетит» банку до кредитного ризику

сукупний кредитний ризик банку

величина капіталу на покриття неочікуваних втрат за кредитним ризиком

кредитний ризик за різними типами позичальників

кредитний ризик за регіональною ознакою, в розрізі видів економічної діяльності, від похідних фінансових інструментів

НАУКОВА НОВИЗНА ДОСЛІДЖЕННЯ

Вперше:

- сформульовано сутність фінансової транспарентності кредитної діяльності банку;
- висунуто наукову гіпотезу щодо впливу показників кредитної діяльності на рівень транспарентності банку та проведено її емпіричну перевірку на основі просторово-динамічних моделей панельних даних за допомогою тестів Фішера, Бреуша-Пагана та Хаусмана;

Отримало подальший розвиток:

- систематизація видів транспарентності діяльності банку;

Удосконалено:

- методичні положення щодо підвищення транспарентності кредитної діяльності банків шляхом публічного розкриття якісної та кількісної інформації.

ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ РОБОТИ

- Результати даного дослідження включено до звіту госпдогвірної НДР кафедри банківської справи КНТЕУ «Формування інтегрованої системи управління ризиками банку в умовах високої волатильності ринків»;
- Внесок автора полягає у розробці пропозицій щодо підвищення транспарентності кредитних ризиків банку;
- Дослідження містить науково обґрунтовані висновки та рекомендації, спрямовані на вдосконалення фінансової звітності банків України;
- Отримані результати можуть бути використані НБУ при внесенні змін та доповнень до Постанови №373 «Про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України» від 24.10.2011 р.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!